

Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky v Národním úložišti šedé literatury (NUŠL)

Mgr. Hana Vyčítalová / Národní technická knihovna
/ Hana.Vycitalova@techlib.cz

Resumé:

Národní úložiště šedé literatury (dále NUŠL) obsahuje nově sbírku Osobní archivy významných osobností. V tomto článku bude představen první osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky, který během své bohaté praxe v oboru architektury a územního plánování nashromáždil řadu svých děl i nejrůznějších doprovodných textů a dokumentů v elektronické podobě. Architekt Moučka tímto způsobem zpřístupňuje své materiály především pro studenty a pedagogy, ale i pro odbornou veřejnost.

V článku je popsán proces zapojení děl architekta Moučky do NUŠL. Samotnému zpřístupnění děl předcházela analýza celého archivu, zhodnocení obsažených děl a zvažování možnosti legálního zpřístupnění děl v souladu s autorským zákonem. Následně byl proveden výběr děl vhodných ke zpřístupnění v NUŠL a jejich formální úprava. Zpřístupnění děl bylo rozděleno na několik etap. Nyní jsou v NUŠL zpřístupněna díla z první etapy, která představují 7 preprintů a autorovu kandidátskou disertační práci. Osobní archiv architekta Moučky je dostupný z www.nusl.cz (viz Osobní archivy). Na zpřístupnění dalších děl z archivu Jana Moučky se dále pracuje.

Popsaný postup zpřístupnění děl architekta Moučky v NUŠL lze použít při ukládání obdobných typů dokumentů do institucionálních repozitářů. Nedílnou součástí článku je podrobný právní rozbor možnosti zpřístupnění děl v repozitářích s veřejným přístupem.

Klíčová slova: Národní úložiště šedé literatury – digitální repozitáře – šedá literatura – autorské právo – otevřený přístup – architektura.

Summary:

The National Repository of Grey Literature (NRGL) contains now also the library called Archives of Outstanding Personalities. The article brings information about the personal archive of Ing. arch. Jan Moučka who in the course of his long work in the field of architecture and urbanism produced a large number of architectural works and appendant texts, and also electronic documents. Jan Moučka thus made his archive accessible for architecture students, teachers and other professionals.

The text describes the process of integration of Jan Moučka's works into the NRGL. The access to the archive was preceded by the analysis of the whole archive, the evaluation of works and the examination of legal access possibilities in accord with the copyright laws. Then the librarians selected the works suitable for open access in the NRGL and carried out their formal adjustment. Open access process was divided into several phases. In the NRGL there is now enabled access to works from the first phase – 7 preprints and Jan Moučka's dissertation.

Jan Moučka's personal archive is accessible from the website www.nusl.cz (see Personal Archives). The access to other parts of the archive is in the works. The described process of enabling open access to Jan Moučka's works in the NRGL can also be used for depositing similar types of documents into institutional repositories. The article also contained a detailed legal analysis of the possibilities of open access to the documents in the repositories.

Keywords: National Repository of Grey Literature – digital repositories – grey literature – copyright – open access – architecture.

Úvod

Ing. arch. Jan Moučka oslovil Národní technickou knihovnu na začátku roku 2010 se záměrem zpřístupnit elektronický archiv svých děl v Národní technické knihovně (dále NTK). Během své bohaté praxe v oboru shromáždil v tomto archivu řadu svých děl i nejrůznějších doprovodných textů a dokumentů z oblasti architektury, urbanismu, územního plánování atd. Zveřejněním svého archivu chtěl poskytnout přístup k těmto dokumentům především studentům, vědeckým pracovníkům z oboru i odborné veřejnosti.

Záměrem architekta Moučky bylo věnovat celý archiv nashromážděných informací a dokumentů NTK a uložit jej do digitálního repozitáře Národní úložiště šedé literatury¹ (dále NUŠL). Díla ve svém archivu (dále Archiv JM) považoval za šedou literaturu díky povaze děl a faktu, že část z nich nebyla nikdy publikována.

Tento článek je zaměřen na popis procesu zpřístupnění děl z Archivu JM v NUŠLu a může posloužit jako návod, jak postupovat při ukládání obdobných typů dokumentů do institucionálních repozitářů. Nedílnou součástí článku je podrobný právní rozbor možností zpřístupnění děl v repozitářích s veřejným přístupem.

Úvod článku je zakončen několika slovy o Ing. arch. Janu Moučkovi. Následuje krátké představení digitálního repozitáře NUŠL. Stěžejní část článku je uvedena celkovým popisem řešení zpřístupnění osobního archivu v NUŠLu a pokračuje popisem jednotlivých procesů zpřístupnění. Závěr článku obsahuje shrnutí problémů, které při zpřístupnění nastaly, a zhodnocení celé práce.

Ing. arch. Jan Moučka

Architekt Moučka vystudoval v letech 1950-1955 Fakultu architektury ČVUT, kde později úspěšně obhájil kandidátskou disertační práci. Působil v Pražském projektovém ústavu a ve Výzkumném ústavu výstavby a architektury. Po roce 1975 působil postupně v praxi výstavby Prahy, v Institutu průmyslového designu a v Ústavu dějin umění ČSAV – Kabinetu architektury. Své zkušenosti sbíral i v cizině, na stáži v Cambridge a především v Alžíru, kde spolupracoval na urbanistické kooperaci Hydrokonsultu Bratislava. Činný zůstal i po odchodu do důchodu a nadále platí za odborníka v oblasti urbanismu a územního plánování (Moučka, 2009).

Národní úložiště šedé literatury

Projekt NUŠL je jedním z hlavních odborných úkolů NTK schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a je podporován Ministerstvem kultury České republiky v rámci programových projektů výzkumu a vývoje jako výzkumný záměr pod názvem „Digitální knihovna šedé literatury – funkční model a pilotní realizace“.

¹ Šedá literatura je souhrnné označení dokumentů, které neprošly tradičním vydavatelským procesem. Zejména se jedná o zprávy (grantové, výroční, výzkumné), konferenční materiály a sborníky, vysokoškolské kvalifikační práce, autorské práce, statistiky, analýzy, atd.

Tento projekt je rozdělen do tří etap, které probíhají od roku 2008 do roku 2011. Jeho hlavním cílem je systematicky shromažďovat, dlouhodobě archivovat a zpřístupňovat odbornou šedou literaturu především z oblasti výzkumu a vývoje, státní správy a školství, ale i z komerčního sektoru a „open access“, a to na národní úrovni. Na podporu tohoto cíle NTK vytváří fungující síť partnerských organizací, funkční model a pilotní aplikaci. Dále na základě ověřené technologie a metod, definovaných v rámci projektu, vznikají doporučení a standardy pro další instituce, které se rozhodnou vytvářet digitální repozitáře šedé literatury (Národní úložiště šedé literatury, 2008). Idea o začlenění osobních archivů českých vědců a odborníků z různých oborů do NUŠLu vznikla až v průběhu řešení projektu. Ucelené sbírky prací těchto osobností mohou podat cenné informace z doby jejich aktivního působení v oboru a jejich zpřístupnění přinese uživatelům zajímavé a užitečné poznatky pro další výzkum a vzdělávání.

Řešení úkolu

Řešení zpřístupnění Archivu JM v NUŠLu se ujal tým NUŠL, který navázal s architektem Moučkou spolupráci. Tým NUŠL po krátkém seznámení s Archivem JM rozhodl, že Archiv JM nebude možné zpřístupnit celý ve stávající podobě, ale bude třeba vybrat z něj určitá architektova díla a ta zpřístupnit. Zpřístupnění celého Archivu JM nebylo možné především z důvodu obrovského množství neuspořádaných, občas nedokončených děl, a také kvůli nejasnostem ohledně majetkových autorských práv na díla, jak bude dále popsáno. Na pracovní schůzce pana architekta Moučky a pracovníků týmu NUŠL byla tedy dojednána možnost uložení vybraných děl z jeho archivu do NUŠLu.

Architekt Moučka poskytl svůj archiv pracovníkům týmu NUŠL, aby bylo možné provést analýzu nashromážděných materiálů a výběr vhodných typů děl, které by svou formou a obsahem vyhovovaly požadavkům repozitáře NUŠL.

V repozitáři NUŠL vznikla nová položka Osobní archivy, která má nadále sloužit pro ukládání děl významných osobností a odborníků. Do této položky měl být umístěn i Archiv JM. Dále byl sestaven předběžný plán zpřístupnění Archivu JM a definovány činnosti s tímto úkolem spojené. Přednostně bylo nutné provést analýzu Archivu JM. Výsledky analýzy určily další sled prací.

Analýza Archivu JM

V první fázi prací na zpřístupnění Archivu JM proběhla analýza celého archivu. Architekt Moučka dodal archiv na 40 CD-ROMech. Cílem analýzy bylo zjistit, jaká díla jsou v archivu nashromážděna, v jakých podobách a formátech jsou díla uložena apod.

Práce na analýze byla velmi náročná. Archiv JM nebyl přehledně uspořádán ani nijak systematicky strukturován. Na každém CD bylo určité množství (předem neodhadnutelné) složek s nejrůznějšími dokumenty. Proto bylo potřeba každou složku prohlédnout a stručně zaznamenat, jaká díla obsahuje. Z pracovního seznamu (či přehledu) děl měla vyplynout typologie děl obsažených v Archivu JM.

Některé složky Archivu JM obsahovaly ucelená díla, jiné byly tvořeny pouhými útržky informací uložených v textových formátech. Archiv JM obsahoval celé složky nejrůznějších architektonických plánů, obrázků a fotografií, které se obtížně zařazovaly. Některá díla se vyskytovala vícekrát v různých formátech a v různých fázích rozpracování na různých CD. Nebyla nijak systematicky seskupena podle typů dokumentů nebo časového období. Archiv JM celkově obsahoval články, konferenční příspěvky, zprávy, technické zprávy, výzkumné zprávy, dokumentace stavebních projektů, tematické studie, formuláře, uloženou emailovou korespondenci, kapitoly z knih a článků cizích autorů, právní předpisy, úřední vyhlášky, rešerše, bibliografie, dokumentace k počítačovým programům, odborné příklady řešené v rámci počítačových programů, ale i spoustu výtahů z webových stránek, stavební výkresy, plány, fotografie atd. Některé dokumenty byly také čistě osobního charakteru.

Jakákoliv orientace v jednotlivých dílech v Archivu JM byla velmi obtížná, ani samotné určování typů dokumentů nebylo nic lehkého. Jisté bylo, že na díla z Archivu JM nebude aplikovatelná žádná typologie šedé literatury. Proto byla vytvořena pracovní typologie děl z Archivu JM poměrně obecného charakteru, která měla celkem 19 kategorií, a to: články publikované, články nepublikované, konferenční příspěvky, sborníky, disertační práce, zprávy, korespondence, legislativní dokumenty, posudky a oponentury, smlouvy a cenové nabídky, recenze, komentáře, bibliografie, rešerše, terminologické slovníky, stavební dokumentace, dokumentace počítačových programů, cizí díla, dokumenty stažené z internetu, obrazové soubory. Typologie děl byla zpracována v přehledné tabulce s doplňujícími informacemi ke každému typu dokumentu.

Dalším úkolem analýzy Archivu JM bylo zjistit, zda je autorem dokumentů v Archivu JM pouze pan Moučka. Většina dokumentů byla skutečně vytvořena architektem Moučkou, případně některá díla pocházela ze spoluautorství pana Moučky a dalších osob. Archiv JM ovšem obsahoval i díla cizích autorů. Někteří byli v daných dílech jako autoři uvedeni, vyskytla se ale i taková díla, jejichž autorem nebyl pan architekt Moučka, ale jméno autora nebylo v dokumentu uvedeno. Problematické se ukázaly texty a obrázky k určitým tématům, které pocházely zjevně z nejrůznějších webových stránek. Tyto stránky bohužel většinou nebyly nikde řádně citovány a pan Moučka nebyl schopen s jistotou určit zdroj, odkud pocházely. Některé dokumenty byly díky své grafické podobě identifikovány jako texty zkopírované z internetové encyklopedie Wikipedia, většinou v anglické verzi. I původ některých dalších textů bylo možné identifikovat díky uvedené URL adrese, pokud ještě dané webové stránky existovaly. Některé texty nebylo možné identifikovat vůbec, často sloužily autorovi jen jako poznámkový aparát. Poslední kategorií byly nejrůznější legislativní dokumenty, jejichž původcem byly české i zahraniční státní instituce. Různé případy autorství byly rovněž zpracovány v přehledné tabulce jako podklad pro další práci na zpřístupňování děl.

Posledním výstupem analýzy byl seznam formátů děl uložených v Archivu JM. Tento seznam byl vypracován pro technické poradce repozitáře NUŠL. Ti posoudili, zda bude možné vybrané dokumenty vložit do repozitáře NUŠL bez technických problémů nebo bude třeba problémové formáty převést do jiných, vhodnějších.

Analýza ukázala, že zpřístupnit celý archiv by skutečně nebylo možné. Pro

zpřístupnění v NUŠLu jsme potřebovali ucelená díla, která bude možné volně zpřístupnit v režimu „open access“.

Právní expertiza

Před samotným výběrem konkrétních děl z Archivu JM bylo třeba znát názor právních expertů na otázky legálního volného zpřístupňování děl podobného charakteru, jako byla díla v Archivu JM. Zpřístupnění děl z osobního archivu bylo prozatím v NUŠLu ojedinělým případem. Náš postup a volné zpřístupnění děl musely být v souladu s Autorským zákonem (Česko, 2000).

O spolupráci jsme požádali tým právníků pod vedením JUDr. Radima Polčáka z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Žádali jsme zejména o právní vyjádření k podmínkám volného zpřístupnění různých typů děl, která byla stanovena v typologii děl Archivu JM. Dále jsme poprosili o vyjádření k různým typům autorství děl.

Výsledná právní expertiza nám poskytla informace o tom, zda je určitý typ dokumentu možné volně zpřístupnit. Pokud tomu tak nebylo, právní poradci stanovili podmínky, které by musel autor (architekt Moučka) a NTK splnit, aby bylo možné díla vystavit. V některých případech to samozřejmě nebylo možné vůbec.

Posouzení typů autorství

Díla, jejichž autorem byl pouze pan architekt Moučka a která dosud nebyla publikována, byla bez problémů doporučena k volnému zpřístupnění. V minulosti publikovaná díla pana Moučky je možné volně vystavit pouze tehdy, jestliže neudělil některému nakladateli či vydavateli výhradní licenci na publikování díla (Pejšová, 2010, s. 70).

Díla, jejichž autorem je architekt Moučka a další spoluautoři, je možné vystavit v případě, že si autor zajistí od ostatních spoluautorů souhlas se zpřístupněním daného díla. Pro architekta Moučku navrhli právníci rovněž formulář, který může sloužit pro vyjádření souhlasu spoluautorů (Masarykova univerzita, 2010, s. 4).

Díla cizích autorů, nashromážděná v Archivu JM, by bylo možné zpřístupnit pouze se souhlasem daných autorů. Autoři by museli panu Moučkovi a NTK udělit licenci na zpřístupnění díla. Zároveň by však museli potvrdit, že neudělili dříve výhradní licenci na své dílo jinému subjektu.

Díla, u kterých nebylo možné autora identifikovat, není možné zpřístupnit.

Poměrně náročnou kategorií děl byly texty převzaté z internetových stránek. V případě, že dokument obsahuje pouze čistě zkopírované texty z internetu bez parafrázování, není možné takový text zpřístupnit. Webová stránka a její obsah jsou považovány podle Autorského zákona za autorské dílo (Česko, 2000). Bylo by nutné zjistit a kontaktovat autora a žádat o svolení.

Zpřístupnit by bylo možné výtahy z internetové encyklopedie Wikipedia, ovšem s řádnými citacemi.

Posledním typem děl, co se týkalo autorství, byly úřední a legislativní dokumenty. Ty nepodléhají autorskoprávní ochraně a bylo by možné je v repozitáři volně zpřístupnit.

Posouzení typů dokumentů

Možnost zpřístupnění určitých typů dokumentů z Archivu JM ve většině případů úzce souvisela s typem autorství jednotlivých děl. Již publikované práce (články, konferenční příspěvky, studie, disertační práce, recenze, bibliografie, rešerše, komentáře) mohou být zpřístupněny pouze tehdy, pokud na ně autor neudělil předchozímu vydavateli/vydavatelům výhradní licenci. Nepublikované práce, jejichž autorem je architekt Moučka, mohou být volně zpřístupněny.

Zvláštní případ tvořily zprávy, dokumentace staveb, posudky a oponentury. Mohlo se totiž jednat o díla vytvořená v zaměstnaneckém poměru, čili díla zaměstnanecká (Polčák, 2009, s. 6; Pejšová, 2010, s. 73-74). V takových případech je vykonavatelem autorských majetkových práv tehdejší zaměstnavatel autora. Díla tedy není možné volně zpřístupnit bez souhlasu zaměstnavatele.

Podobný případ je u děl vytvořených na objednávku (v případě Archivu JM mohlo nastat u smluv, cenových nabídek, některých zpráv nebo dokumentací). Autor pak musí prohlásit, že další užívání dotyčného díla nebylo zapovězeno v licenční smlouvě. Navíc musí zvážit, zda díla neobsahují citlivé nebo tajné informace (Polčák, 2009, s. 7).

Zajímavý závěr byl učiněn u díla typu korespondence a dopisy. Se zveřejněním dopisů by totiž musely souhlasit obě strany. Tedy nejen pan architekt Moučka, ale i protistrany (kolegové, zahraniční odborníci atd.).

Nemilé bylo i zjištění ohledně uveřejnění obrázků, fotografií, výkresů a plánů. Pokud není možné určit zdroj a autora, pak není vhodné tyto dokumenty zařadit do materiálů pro volné zveřejnění. Dohledávání zdrojů se sice nezdá jako velký problém, bohužel některá díla z Archivu JM byla vytvořená před více lety, čili dohledávání problematické bylo. Většinou se jednalo o dokumenty z internetu a autor často už nedokázal určit webové stránky, ze kterých dokument pocházel, případně tyto stránky již neexistovaly.

Právní expertiza tedy potvrdila, že ve výběru děl k volnému zpřístupnění je nutné postupovat velmi opatrně, aby nebyla porušena majetková práva k dílu. Kdyby bylo některé z děl pana Moučky v NUŠLu zpřístupněno s mylnou domněnkou, že neexistuje třetí osoba, která by disponovala majetkovými právy k dílu (např. po udělení výhradní licence), šlo by o neoprávněné užití díla. Daná osoba by pak mohla požadovat omluvu i náhradu škody (Masarykova univerzita, 2010, s. 5).

Tento problém je možné ošetřit v licenční smlouvě prohlášením autora (zde pana architekta Moučky), že je výhradním vykonavatelem autorských práv k dílu a není si vědom existence třetí osoby s nároky na dílo. Tím autor přebírá zodpovědnost za případné stížnosti. Zároveň se autor může podpisem smlouvy zavázat k úhradě škody, kdyby se přihlásila osoba disponující nároky na dílo (Fürstová, 2011).

Výběr děl

Po obdržení výsledků právní expertizy, jejich zhodnocení a posouzení našich možností jsme poprosili pana Moučku o schůzku. Na schůzce jsme ho seznámili s výsledky právní expertizy a podmínkami zpřístupnění jeho děl v souladu s Autorským

zákonem. Architekt Moučka souhlasil s názorem pracovníků týmu NUŠL, že zpřístupnění především již publikovaných děl bude obtížnější a vyžádá si delší práci zejména v oblasti zajišťování souhlasů spoluautorů, případně jednání s dřívějšími vydavateli děl nebo zaměstnavateli.

Po konzultaci s architektem Moučkou byl vytvořen seznam děl, která vytvořil pouze on sám a neudělil na ně výhradní licence. Jednalo se o několik článků (statí), recenzi knihy a kandidátskou disertační práci. Tato díla byla určena k přednostnímu zpracování a uložení do repozitáře.

Kritérii pro výběr této skupiny děl bylo tedy autorství prací (pan Moučka) a s tím související právní podmínky pro zpřístupnění konkrétního díla, typ díla (preprinty článků a vysokoškolská kvalifikační práce) i obsahové hledisko (ucelený dokument s jasnou tematikou).

NTK následně uzavřela s autorem děl, panem architektem Moučkou, licenční smlouvu na zmíněná nepublikovaná díla. Takovýto typ smlouvy, tedy mezi NTK a samotným autorem díla, byl pro tým NUŠL také novinkou. Smlouvu navrhl rovněž tým JUDr. Radima Polčáka z Masarykovy univerzity v Brně. Do smlouvy bylo začleněno výše zmíněné prohlášení autora o neposkytnutí výhradní licence a odpovědnosti za případné škody.

Výběr nepublikovaných děl jsme upřednostnili z časového hlediska. Všichni zúčastnění stáli o co nejrychlejší zpřístupnění alespoň části archivu. Samozřejmě touto první skupinou děl zpřístupnění Archivu JM neskončí. Zpřístupnění dalších děl si vyžádá delší přípravu, zvláště kvůli zajišťování souhlasu se zpřístupněním děl z Archivu JM od spoluautorů, bývalých zaměstnavatelů pana architekta Moučky atd.

Úprava děl

Úprava vybraných děl byla důležitou fází celé práce na zpřístupnění Archivu JM. Dosud nepublikovaná díla architekta Moučky často nebyla obsahově a formálně ucelená, scházely v nich seznamy použitých zdrojů, citace obrázků v textech apod. Ani po formální stránce díla často nebyla v pořádku. Bylo třeba upravit formu děl – formát, titulní stránky, anotace, odstavce, obrázky. Především bylo ale nutné upravit seznamy použitých zdrojů a citace obrázků, které nevyhovovaly současným citačním normám ISO 690 a ISO 690-2. V některých případech jsme museli použité zdroje společně s autorem zpětně dohledávat, což byla, zejména v případě webových stránek a dalších internetových zdrojů, obtížná a zdlouhavá práce. K hledání již neexistujících webových stránek jsme se snažili využít i archivy webových stránek, např. český Webarchiv (www.webarchiv.cz) nebo zahraniční Internet Archive: Wayback Machine (<http://www.archive.org>). Bohužel ani ty někdy nepomohou a webová stránka je již nenávratně ztracena.

Díla pana Moučky byla většinou vytvořena v textových procesorech ve formátu RTF, některá však byla uložena ve starším formátu WPS. Tento formát sice lze otevřít ve Wordu, ale občas se soubor špatně zobrazí nebo se neotevře vůbec. Vyskytly se i soubory ve formátu TXT. Obrázky byly většinou ve formátech JPG, GIF nebo BMP. Všechna upravená díla byla před vložením do digitálního repozitáře NUŠL převedena do formátu PDF, který je v NUŠLu preferovaným formátem pro zajištění dlouhodobé čitelnosti digitálních dokumentů.

Pan architekt Moučka byl požádán o spolupráci na úpravě těchto děl; požádali jsme ho zejména o kontrolu seznamu použitých zdrojů (jak již bylo zmíněno), kontrolu ocitování obrázků v textu, formální úpravy obrázků, případně obsahovou aktualizaci atd.

Vkládání děl a tvorba metadatových záznamů

Po úpravě vybraných textů následovalo samotné vkládání děl do digitálního repozitáře NUŠL. Díla byla vložena do kolekce **Osobní archiv**, kde byla vytvořena samostatná složka „**Archiv Ing. arch. Jana Moučky**“. Zatím obsahuje 8 ucelených dokumentů. Při vkládání děl do digitálního repozitáře NUŠL již bylo nutné zařadit jednotlivá díla podle typologie šedé literatury, která je používána pro repozitář NUŠL. Podle určeného typu dokumentu jsou pak díla v repozitáři zařazena do sbírek. Tento údaj je také důležitým hlediskem při vyhledávání v Centrálním vyhledávacím rozhraní NUŠL. Díla byla vkládána většinou jako druh dokumentu **Autorské práce – preprinty**. Pouze disertační práce byla vložena do kategorie **Vysokoškolské kvalifikační práce**.

Při vložení děl byly zároveň vytvořeny i metadatové záznamy k dílům ve formátu NUŠL.

Přístup k Osobnímu archivu Ing. arch. Jana Moučky

Dokumenty uložené v digitálním repozitáři NUŠL jsou přístupné prostřednictvím Centrálního rozhraní NUŠL z adresy www.nusl.cz. Vyhledávací rozhraní FAST nabízí jednoduché intuitivní hledání a několik možností prohlížení dokumentů v repozitáři.

The screenshot shows the NTK website interface. On the left is a navigation menu with categories like 'Typ dokumentu', 'Osoby', 'Klíčová slova', 'Jazyk', and 'Informace o projektu'. The main content area displays search results for 'Průmyslová krajina jako kulturní dědictví' (Industrial landscape as cultural heritage). It includes a bar chart showing the number of documents from 1971 to 2011, with a peak in 2010. Below the chart are several search results with titles and authors, such as 'Průmyslová krajina jako kulturní dědictví' by Bermanová, Eva and 'Průmyslová krajina jako kulturní dědictví. Program konference' by Chocholáčová, Eva.

Obr. 1. Centrální rozhraní NUŠL

Díla pana architekta Moučky jsou zařazena v zelené složce Osobní archiv v horní barevné liště. Výběrem „Archiv Ing. arch. Jana Moučky“ v položce Osobní archiv se zobrazí všechny záznamy děl pana architekta Moučky.

NTK
50°14,083'N, 14°23'26,365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

NÁRODNÍ ÚLOŽIŠTĚ ŠEDÉ LITERATURY
NÁPOVĚDA

Vysoké školy (19244) Ústavy AV ČR (22234) Knihovny (9372) Osobní archiv (8)

Použitá omezení (1)
x Osobní archiv
zrušit všechna omezení

Informace o projektu
Vaše náměty a připomínky pošlete na nusi@ntklib.cz

POC - powered by FAST ESP

Počet nalezených dokumentů: 8

Stránka časovou osu od 1990 do 2008 Použít

Období	Počet dokumentů
1950 - 1979 (2)	2
1980 - 1989 (2)	2
1990 - 1999 (4)	4
2000 - 2008 (3)	3

Zahraniční báze
WorldWideScience.org
OpenStiCLE
QRIVER
EJMS
Ověřování identit
Slovenská chemická inžinierka

Území měst jako habitat chránící kvalitu života
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 2008

Recenze knihy Přírodní kapitalismus
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 2008

New urbanism – hnutí v USA
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 2002

Praha do Evropy - jako fíničovy?
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 1993

Podají se nám zachovat své (hludné) krby?
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 1993

Stav CAAD v České republice
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 1993

Nové formáty pro architekturu
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 1993

Rozhodování v počáteční fázi architektonického projektu
Moučka, Jan
Archiv Ing. arch. Jana Moučky 1993

Počet nalezených dokumentů: 8

Obr. 2. Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky

K vyhledávání děl je možné použít i vyhledávací okénko v horní části obrazovky.

Krátký návod, jak v repozitáři NUŠL vyhledávat, obsahuje **Nápověda** v pravém horním rohu obrazovky. Po vyhledání konkrétního díla se zobrazí nejprve zkrácený záznam díla, kliknutím na název díla se zobrazí úplný záznam, který obsahuje i odkaz na plný text dokumentu.

DIGITÁLNÍ REPOZITÁŘ
NUŠL
host :: přizvat

Hledej Přidej Personalizace Nápověda

Hlavní stránka > Autorské práce > Preprinty > Record#7: Nové formáty pro architekturu

Záznam Reference Citace Diskuse Statistika Plný text

Název: [originál] [překlad]
Nové formáty pro architekturu
Autoři: Moučka, Jan
Jazyk: cze
Datum zveřejnění: 1993

Abstrakt: Konference ECAADÉ Mnich 1991 "Research results and architect practice", svolaná do Mnichova, byla zaměřena na výuku CAAD. Jednáni konference se od začátku ocitlo v časové tísni, vzniklé pozdním příjezdem hlavních protagonistů. Příspěvek J. Moučky, který musel stejný den odjet do Prahy, nebyl přednesen a nebyl tudíž ani publikován. Příspěvek J. Moučky byl zaměřen na problém osvojení a internalizace výsledků výzkumu CAAD architektky - praktiky. Uvádí jako příklad "osvojeného" nástroje knihu Bauentwurfslehre E. Neuferta, vydanou poprvé ve 30tých letech 20.stol., velmi úspěšnou i ve 21. století. Kniha obsahuje diagram OBYDLÍ a jeho "větvení" (diferenciací místností spolu s růstem standardu obydlí), do jednoduše chýše a končí velkou residencí. Diagram slouží i jako nástroj komunikace mezi klientem a architektem. Pro konferenci byl připraven popis autora programu pro osobní počítač "REKREA", který produkuje inspirativní architektonické grafické výstupy, osvojitelné architektky i klienty.

Předmětová hesla: architektura a urbanismus ; architecture ; computer-aided architectural design

Typ: Preprinty
Práva: Text je chráněn podle autorského zákona č. 121/2000 Sb. Licence Creative Commons Uveďte autora-Nezasahujte do díla 3.0 Česko
Trvalý odkaz: <http://www.nusi.cz/ntk/nusi-7>

Záznam vytvořen 2010-11-24
Podobné záznamy

Obr. 3. Metadatový záznam jednoho z děl pana architekta Moučky

Zpřístupnění dalších děl JM

Vložením první skupiny vybraných děl architekta Moučky do NUŠLu práce na Archivu JM nekončí. Po dohodě s panem Moučkou bude probíhat výběr a upravování dalších jeho děl.

V následující etapě budou v NUŠLu zpřístupněna další nepublikovaná díla pana architekta Moučky, která chtěl ještě před zpřístupněním obsahově aktualizovat. V současnosti se pracuje na úpravě několika dalších autorových rozsáhlých textů, které dosud nebyly publikovány a mohou být volně zpřístupněny bez potíží v repozitáři NUŠL. V nejbližší době bude do repozitáře NUŠL vložen také životopis a bibliografie pana architekta Moučky. Následovat budou díla, u kterých bude třeba zajistit souhlas dalších spoluautorů. Rovněž se pokusíme zajistit licenční podmínky zpřístupnění děl, která již byla dříve oficiálně publikována. Jedná se především o články z časopisů a konferenční příspěvky.

Závěr

Práce na zpřístupnění děl z osobního archivu byla pro všechny zúčastněné cennou zkušeností. Jednalo se často o netypická díla, zvláštní byly některé autorskoprávní podmínky volného zpřístupnění děl. Opět narážíme na to, že autorova ochota zpřístupnit svou tvorbu ne vždy stačí k tomu, aby zpřístupnění bylo možné. Zde je však nutné podotknout, že Archiv JM nebyl zcela typickým příkladem osobního archivu. Archiv JM obsahoval všechny možné dokumenty, které autor za svoji praxi nasbíral, jak již bylo popsáno. Označení dokument bylo v mnoha případech až nadnesené. Díla často neměla formu odborných publikací, chyběly použité zdroje, citace, informace o původu obrázků atd., čili byla nutná řada úprav z autorovy strany i ze strany týmu NUŠL.

Dalším problémem bylo, že dokumenty z Archivu JM vznikaly v průběhu delšího časového období. Některá díla byla vytvořena v 70. letech, jiná v 90. letech, některá až na počátku 21. století. Navíc se nejednalo pouze o práce samotného autora, šlo spíše o archiv nejrůznějších materiálů shromážděných k tématu urbanismu. Problematická se ukázala nejistota pana architekta Moučky ohledně smluv a licencí u jeho děl, která nějakým způsobem publikoval. Bohužel v některých případech nebyl schopen zaručit, že neexistuje další osoba disponující právy na dílo.

Věříme ale, že konečný výsledek práce na zpřístupnění Archivu JM, tedy zpřístupnění děl pana architekta Moučky v NUŠLu, bude dobře sloužit svým uživatelům.

Národní úložiště šedé literatury je otevřené pro další spolupráci s odborníky české vědy a je připraveno zajistit dlouhodobý přístup k výsledkům jejich odborné aktivity s cílem podpořit vědu, výzkum a vzdělávání v České republice.

Použité zdroje

Česko. 2000. Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 36, s. 1658-1685. Dostupný také z WWW:

[<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/). ISSN 1211-1244.

FŮRSTOVÁ, Iveta. 2011. Projekt NUŠL a právní problematika šedé literatury. České právo a informační věda, 1 edice. Brno : Masarykova univerzita, 2011.

Masarykova Univerzita. Právnická fakulta. Ústav práva a technologií. 2010. *Analýza vybraných otázek umístování autorských děl do institucionálního repozitáře NUŠL*. Brno, 2010. (Interní materiál NTK)

MOUČKA, Jan. 2009. *Životopis Ing. arch. Jana Moučky*. Praha, 2009. (Dokument z Archivu JM, bude brzy zpřístupněn v NUŠLu)

Národní úložiště šedé literatury [online]. 2008. Praha : Národní technická knihovna. 2008 [cit. 2011-01-10]. Česká verze. Dostupný z WWW: <http://nusl.techlib.cz/>.

PEJŠOVÁ, Petra (ed.). 2010. *Repozitáře šedé literatury*. Zlín : VeRBuM, 2010. 152 s. Dostupný z WWW: <http://nusl.techlib.cz/images/Book.pdf>. ISBN 978-80-904273-5-8.

POLČÁK, Radim; ŠAVELKA, Jaromír. *Digitální zpracování tzv. šedé literatury pro Národní úložiště šedé literatury* [online]. 2009 [cit. 2011-03-23]. Dostupný z WWW: http://nusl.techlib.cz/index.php/Právní_expertiza.